

Конкурсна робота на тему :
« Детермінанти інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України»

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України	6
1.1. Економічна сутність інвестиційного забезпечення та його роль в фінансовій безпеці країни	6
1.2. Проблеми інвестиційного забезпечення національної економіки України	7
РОЗДІЛ 2. Діагностика стану інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України та обґрунтування подальших напрямів підвищення дієвості механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни	10
2.1. Статистична оцінка детермінантів інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України	10
2.2. Обґрунтування механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни	19
Висновки	28
Список використаної літератури	29

ВСТУП

В умовах інтенсифікації науково-технічного прогресу та посилення нестабільності економічної та політичної ситуацій в країні, збільшення впливу різного роду як внутрішніх, так і зовнішніх загроз, питання фінансової безпеки України стає дедалі актуальнішим. Це можна пояснити тим, що від показника фінансової безпеки напряду залежить рівень національної безпеки країни. Важливу роль під час формування рівня фінансової безпеки країни відіграє інвестиційний складник, а саме інвестиційна безпека держави. Тому актуальним є досягнення оптимальних умов залучення інвестицій в реальний та фінансовий сектори національної економіки країни, а також досягнення відповідного рівня нормативних значень показників фінансової безпеки як індикатора стану фінансової системи держави. Інвестиційне забезпечення є складовою фінансової безпеки країни та впливає на формування економічного потенціалу країни, забезпечує можливість підвищення її конкурентоспроможності на міжнародних ринках та є важливим інструментом впливу на стан економіки країни в цілому.

Питанню інвестиційного забезпечення приділено велику кількість уваги вітчизняних та зарубіжних науковців. Зокрема такі науковці як: Л. М. Закревська, О. І. Барановський, В. І. Кириленко, І. В. Губенко та А. О. Заїнчковський дослідили роль інвестиційного складника в фінансовій безпеці держави та визначили основні індикатори фінансової безпеки держави, виходячи з інвестиційного забезпечення; М. О. Мороз, А. Є Федоренко та Л. Ф. Новікова визначили основні елементи та напрями щодо державного регулювання інвестиційного забезпечення, а також надали характеристику головним ризикам та недолікам інвестиційного забезпечення; О. І. Копилук, О. М. Музичка, З. М. Холод зробили значний внесок у дослідження стану інвестиційної безпеки України, а О. Р. Волос, І. І. Москаль, дослідили основні ризики та загрози фінансовій безпеці держави в інвестиційній сфері та динаміку інтегрального показника інвестиційного забезпечення країни.

Незважаючи на велику кількість праць науковців щодо дослідження зазначеної проблеми, необхідно приділити ще більше уваги питанню оцінки стану детермінант інвестиційного забезпечення та розробки дієвого механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни.

Мета даної роботи полягає в поглибленні теоретико-методичних основ оцінки детермінант інвестиційного забезпечення, а також практичній розробці рекомендацій з підвищення дієвості механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни.

Для досягнення поставленої мети необхідним є вирішення наступних завдань:

- виконати критичний огляд категорій «інвестиційне забезпечення» та «інвестиційна безпека», доповнити визначення авторською дефініцією;
- ідентифікувати змістовну складову визначень «інвестиційне забезпечення» та «інвестиційна безпека», виконати їх порівняльний аналіз за досліджуваними авторами;
- ідентифікувати основні проблеми інвестиційного забезпечення національної економіки України;
- виконати статистичну оцінку детермінантів інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України за 2007-2017 рр.;
- оцінити інтегральний показник інвестиційного забезпечення України за 2013-2017 рр.;
- на основі кореляційно-регресійної моделі оцінити характер і тісноту зв'язку між детермінантами інвестиційного забезпечення та відповідним інтегральним показником;
- обґрунтувати практичні рекомендації з підвищення дієвості механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни;
- виконати SWOT-аналіз та обґрунтувати оптимальні стратегії інвестиційного забезпечення України відповідно до квадрантів матриці при різних комбінаціях: СіМ, СіЗ, СлМ та СлЗ;

- обґрунтувати причинно-наслідкові зв'язки між станом детермінант інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни та розвитком її технологічного укладу;

- обґрунтувати практичну значущість державно-приватного партнерства як дієвого інструменту збільшення притоку інвестицій в реальний сектор економіки та покращення інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни в цілому.

Об'єктом дослідження є інвестиційне забезпечення фінансової безпеки країни. Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні рекомендації з покращення детермінант інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України на основі відповідного механізму.

У процесі дослідження застосовувались методи матричного аналізу, загальні методи наукового пізнання, метод кореляційно-регресійного аналізу, метод індукції, дедукції та прогнозування, системний та логічний методи пізнання.

Основні положення наукової роботи було апробовано на: XV Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми фінансової системи України» (м. Черкаси, 20-21 листопада 2018 р.) та VI Міжнародній науково-практичній заочній конференції « Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика» (м. Запоріжжя, 5 грудня 2018 р.). За результатами роботи автором опубліковано дві наукові статті: у фаховому виданні, що входять до наукометричних баз даних, «Бізнес Інформ» (№12/2018 р) та міжнародному науковому журналі «Інтернаука»(№ 12/2018р.). Окремі теоретико-методичні положення було впроваджено в освітній процес при викладанні дисциплін «Фінанси» та «Проектне фінансування» (Довідка про впровадження результатів).

Загальний обсяг роботи становить 28 сторінок основного тексту, сформовано 9 таблиць, 5 рисунків, 8 додатків. Список використаних джерел налічує 15 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

1.1. Економічна сутність інвестиційного забезпечення та його роль в фінансовій безпеці країни

Поняття «фінансова безпека» є неоднозначним та багатофакторним, виходячи із численних його тлумачень можна сказати, що фінансова безпека – це така категорія, яка:

- виступає індикатором показника ефективності функціонування економічної системи країни;
- характеризує рівень захищеності інтересів фінансової сфери;
- показує якісну характеристику фінансових інструментів, потоків та ресурсів;
- описує ступінь безпеки національної економіки;
- є показником стійкості фінансової системи щодо зовнішніх та внутрішніх загроз та інше.

Виходячи з того, що зазначена категорія є всеохоплюючою та має вплив на загальний рівень безпеки країни, слід розуміти, що таке ж значення мають і її складові. Так, важливу роль у формуванні рівня фінансової безпеки має інвестиційна безпека.

Питання інвестиційного забезпечення стає все дедалі актуальнішим в період розвитку зовнішньоекономічних зв'язків та створення системи плідної співпраці з економічно-розвиненими країнами світу. Як і фінансова безпека, інвестиційне забезпечення є дуже неоднозначним, всеосяжним та має широке значення. Думки науковців щодо даного поняття теж розходяться, кожне їх трактування характеризується своїми основними (особливими) елементами, узагальнення яких дало змогу розкрити досліджувану категорію найбільш точно та сповна (результати аналізу представлено в Додатку А).

Виходячи з широкого спектру запропонованих в Додатку А тлумачень та визначених основних складових інвестиційної безпеки та інвестиційного забезпечення, автор дає узагальнене поняття даної категорії. На думку автора, інвестиційне забезпечення – це процес акумулювання, розподілу та руху інвестиційних ресурсів (грошових коштів, капіталу, майна) щодо забезпечення сталого розвитку національної економіки країни, активізації економічного потенціалу та створення відповідних умов задля підтримки та покращення подальшого розвитку процесу залучення інвестицій й формування конкурентоспроможності країни в зовнішньому (світовому) середовищі [10].

Інвестиційне забезпечення є невід’ємною частиною процесу формування фінансової безпеки країни. Багатофакторність інвестиційного пояснюється складною процедурою кругообігу інвестиційних ресурсів під впливом великої кількості різного роду проблем та факторів.

1.2. Проблеми інвестиційного забезпечення національної економіки України

Стан інвестиційного забезпечення економіки України є доволі низьким, науковці зазначають, що інвестиційна діяльність нашої держави є нерозвиненою та має негативну тенденцію, яка сформувалася під впливом багатьох факторів, усунення яких дасть змогу покращити рівень інвестиційного забезпечення національної економіки. На основі праць науковців та власних досліджень можна виділити три головні фактори від яких залежить процес залучення інвестицій (рис.1.1)

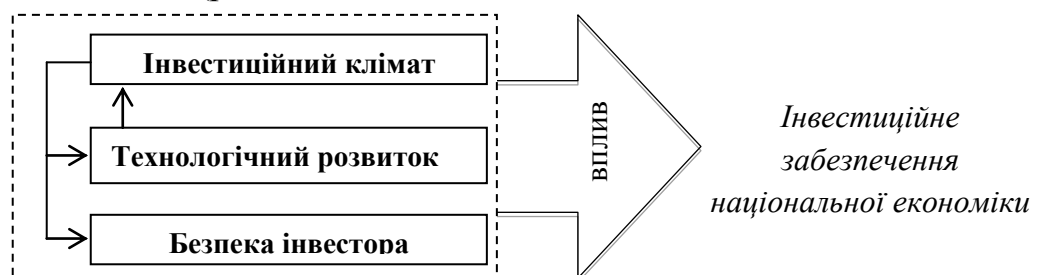

Рис. 1.1. Фактори впливу на процес інвестиційного забезпечення *

Джерело: * - побудовано автором

Тобто стримуючими факторами процесу залучення інвестицій в економіку України є: не задовільний інвестиційний клімат, низький рівень технологічного розвитку та ризик самого інвестора.

Ці фактори є взаємозалежними і уповільнюють темп інвестиційного розвитку країни.

Так, інвестиційний клімат держави це найперше, на що звертає увагу інвестор. Від економічної привабливості країни залежить її можливість конкурувати у боротьбі з іншими країнами щодо залучення інвестицій. В Україні до проблем, які погіршують інвестиційний клімат, відносять політичну та економічну нестабільність, високі ставки податкового навантаження на вітчизняних товаровиробників; зростання тенденції щодо втрати кваліфікованих кадрів (виїзд за кордон); кризове становище фінансової системи країни; розбіжність між потребами економіки та спрямуванням залучених коштів та інше. Тобто, видно, що всі зазначені проблеми можна охарактеризувати як такі, що виникли через економічну нерівновагу та недосконале виконання державою власних функцій. Наявність всіх цих проблем відштовхує інвестора та знижує його інтерес до економіки України, яка уступає іншим більш конкурентоспроможним країнам.

Невирішені зазначені проблеми, їх посилення та зростання не тільки погіршують ще більше інвестиційний клімат країни, а й провокують виникнення нових. Так, через негативний стан держави виникли проблеми, які формують наступний фактор, що знижує привабливість національної економіки для інвесторів – низький рівень технологічного розвитку країни. Загальновідомо, що рівень технологічного укладу країни залежить від обсягу ресурсів, що спрямовуються на інноваційний та техніко-технологічний розвиток. Україна відстає від своїх конкурентів через низьку якість вироблених товарів, недосконалість процесу виробництва, застарілість основних засобів. Насамперед, це виходить з того, що процес розподілу інвестиційних ресурсів є недосконалим та нерівномірним, а залучені кошти спрямовуються не в ті галузі економіки, які цього потребують і є пріоритетними. З цього виходить

недовикористання державою власного виробничого потенціалу, а високе податкове навантаження взагалі стримує процес виходу національних товаровиробників на міжнародні ринки.

Зрозуміло, що дані проблеми в свою чергу ще більше погіршують інвестиційний клімат держави і створюють високі ризики для інвесторів, що є наступним негативним фактором України в процесі інвестиційного забезпечення. Так, виходячи з того, що в країні нестабільна політична та економічна ситуація, недосконале законодавче регулювання процесу інвестиційного забезпечення, відсутність державної підтримки національних виробників та багато інших негативних тенденцій, інвестор, вкладаючи свої кошти, йде на великий ризик і, не маючи гарантій захисту власних ресурсів, відмовляється від здійснення такої ризикової діяльності.

На думку автора, інвестиційне забезпечення впливає не тільки на фінансову безпеку, а й на національну безпеку загалом. Такий зв'язок можна представити наочно у наступному вигляді (рис. 1.2)

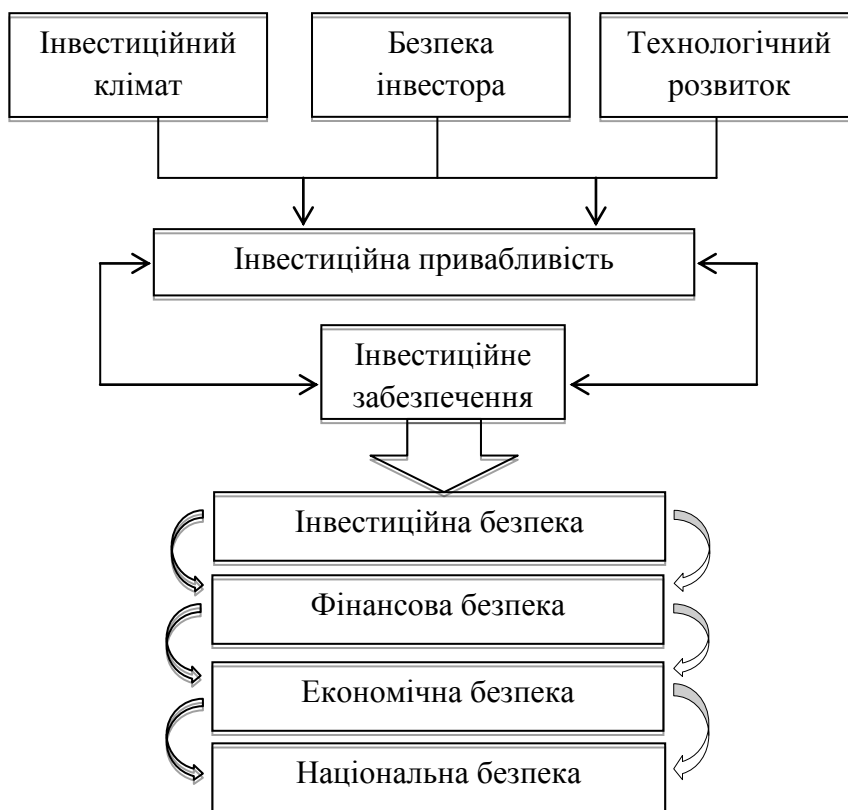

Рис.1.2. Ієрархія досягнення національної безпеки під впливом інвестиційного забезпечення, авторська розробка

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА СТАНУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ПОДАЛЬШИХ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ДІЄВОСТІ МЕХАНІЗМУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ

2.1. Статистична оцінка детермінантів інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України

Оцінка ефективності впровадження інвестиційного капіталу повинна бути систематичною, оскільки формує релевантну інформацію щодо загального стану інвестиційної спроможності країни, існуючих ризиків та загроз тощо.

Відповідно статистична оцінка детермінантів інвестиційного забезпечення формує інформаційно-аналітичну базу задля прийняття управлінських рішень на макрорівні стосовно підвищення рівня фінансової безпеки країни.

Так, виходячи з Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України та власних досліджень автора можна виділити наступні детермінанти інвестиційного забезпечення (табл. 2.1)

Таблиця 2.1

Детермінанти інвестиційного забезпечення фінансової безпеки держави за
2007-2017 роки, *розраховано автором за [11-14]*

Показники	Значення у відповідному періоді										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Валове нагромадження основного капіталу, % ВВП	27,5	26,4	18,0	16,9	17,4	18,9	16,9	14,3	13,6	15,5	16,0
Відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП, %	6,46	5,69	3,97	4,22	4,24	4,08	2,24	2,23	3,33	3,50	2,0
Відношення обсягу	10,87	8,64	4,94	2,72	3,26	2,99	2,40	1,59	3,57	4,39	5,79

інвестицій до вартості основних засобів, %											
Знос основних засобів, %	52,6	61,2	60,0	74,9	75,9	76,7	77,3	83,5	60,1	58,1	55,1
Розмір економіки України у відсотках до Світового ВВП	0,25	0,29	0,19	0,21	0,23	0,24	0,24	0,17	0,12	0,12	0,14

В таблиці подано розраховані значення детермінант інвестиційного забезпечення за 2007-2017 роки. Видно, що кожен із зазначених показників характеризується неоднозначною тенденцією. Задля визначення особливостей стану інвестиційної безпеки держави протягом аналізованого періоду необхідно порівняти розрахункові значення індикаторів з їх нормативними значеннями (табл. 2.2)

Таблиця 2.2

Нормативні значення показників, побудовано за [13]

Показник	Нормативне значення
Валове нагромадження основного капіталу, % ВВП	≥ 25
Відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП, %	5-10
Відношення обсягу інвестицій до вартості основних засобів, %	≥ 6
Знос основних засобів, %	≤ 35
Розмір економіки України у відсотках до світового ВВП	$\geq 1,5$

Валове нагромадження основного капіталу у відсотках ВВП є одним із головних показників, що характеризує рівень інвестиційного забезпечення держави, адже виступає відношенням інвестицій в основний капітал до валового внутрішнього продукту країни. Видно, що даний показник відповідав нормативному значенню лише в 2007 та 2008 роках (27,5% та 26,4 %), щодо інших значень показника протягом аналізованого періоду, то спостерігається критичне значення індикатора – $< 18\%$. Такі дані свідчать про несприятливе економічне середовище і загалом про критичний стан економіки країни, особливо загрозливий стан економіки спостерігається у 2014 та 2015 роках (14,3% та 13,6 % відповідно), частково таку тенденцію можна пояснити особливістю воєнно-політичних подій, що склалася. Починаючи з 2016 року

значення валового нагромадження основного капіталу зростає, проте і дотепер знаходиться на рівні критичного.

Щодо відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП, то ситуація повторюється - і лише у 2007-2008 роках значення входять в межі нормативних. Виходячи з того, що на значення досліджуваного показника впливають обсяг прямих інвестицій (сальдо), курс гривні до долара США та розмір ВВП країни, можна представити наступну динаміку цих показників (Додаток Б).

Видно, що у 2007 та 2008 роках спостерігається одночасне зростання рівня ВВП та прямих інвестицій, проте, уже наступного року зазначені показники знижуються і, разом з тим знижується досліджуваний показник до рівня 3,97 %, що є менше нормованого значення. З 2010 року по 2012 рік, показники знову зростають і дещо покращують стан досліджуваного індикатора, прирівнюючи його максимально близько до норми (4,08% у 2012 році), у подальші роки значення ВВП та прямих іноземних інвестицій змінюються неоднозначно (зростання ВВП та зменшення прямих іноземних інвестицій у 2013-2014 роках та зростання обох показників у 2015-2016 роках). Станом на 2017 рік відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП склало 2%, тобто найменше за весь аналізований період. На це загалом вплинуло зменшення обсягу прямих іноземних інвестицій на 69,9 % порівняно з 2016 роком.

Показник відношення обсягу інвестицій до вартості основних засобів теж зазнавав змін протягом аналізованого періоду (табл. 2.3)

Таблиця 2.3

Динаміка обсягу капітальних інвестицій та вартості основних засобів за 2007-2017 роки, складено та розраховано автором за [11]

Рік	Капітальні інвестиції (млн. грн.)		Вартість основних засобів (млн.грн.)	
	Значення показника	Темп приросту, %	Значення показника	Темп приросту, %
2007	222679	-	2047364	-
2008	272074	22,2	3149627	53,8
2009	192878	-29,1	3903714	23,9
2010	180575,5	-6,4	6648861	70,3

2011	241286,0	33,6	7396952	11,3
2012	273256,0	13,2	9148017	23,7
2013	249873,4	-8,6	10401324	13,7
2014	219419,9	-12,2	13752117	32,2
2015	273116,4	24,5	7641357	-44,4
2016	359216,1	31,5	8177408	7,0
2017	448461,5	24,9	7733905	-5,4

За нормативами значення показника відношення обсягу інвестицій до вартості основних засобів має дорівнювати або перевищувати 6%. Дослідженні дані показують, що показник відповідає нормативам у 2007 році – 10,87% та у 2008 році – 8,64%. В подальшому значення показника жодного разу не відповідало нормативу. У 2014 році показник сягнув найвищої позначки і склав 1,59% при обсязі капітальних інвестицій у сумі 219419,9 млн. грн. та основних засобів у сумі 13752117 млн. грн. Видно, що така ситуація склалась через зниження обсягу капітальних інвестицій на 12,2% відносно попереднього року та зростання вартості основних засобів на 32,2 % відносно 2013 року. Проте, уже наступного року досліджуваний показник зріс майже вдвічі і склав 3,57%, на це загалом вплинуло зростання обсягу капітальних інвестицій на 24,5%, та зменшення загальної суми основних фондів на 44,4%. В подальшому спостерігається продовження даної тенденції та поступове зростання досліджуваного індикатора, який станом на 2017 рік склав 5,79%, що майже сягнуло нормативного показника.

Наступним аналізованим показником є ступінь зносу основних засобів. За 2007-2017 роки зазначений показник жодного разу не відповідав нормованому значенню ($\leq 35\%$), а постійно значно перевищував його (Додаток В).

Останнім, із не менш важливих аналізованих індикаторів стану інвестиційного забезпечення фінансової безпеки держави є розмір економіки України у відсотках до Світового ВВП. Нормоване значення даного показника встановлене на рівні 1,5% і більше, проте протягом аналізованого періоду нормованого значення не було досягнуто (рис.2.1)

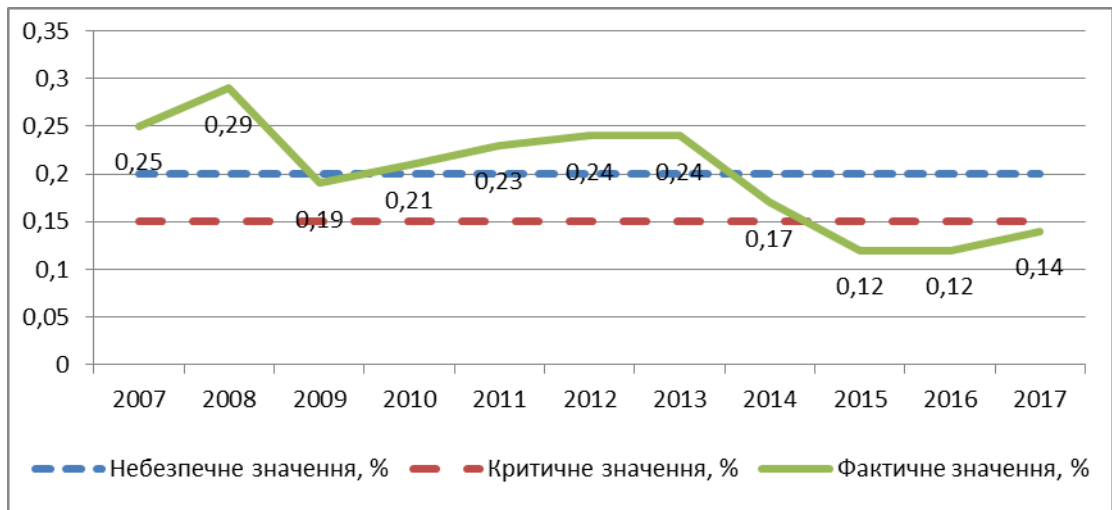

Рис. 2.1. Розмір економіки України у відсотках до світового ВВП,
побудовано автором за [12,14]

Отже, розмір економіки України відносно Світового ВВП в період з 2007 року знаходився на рівні небезпечного значення, у 2009 році – сягнув критичного рівня (0,19%), проте уже наступного року знову зріс до небезпечного рівня і до кінця 2013 року стан показника надалі покращувався. Починаючи з 2014 року і дотепер показник знову знаходиться на критичному рівні (станом на 2017 рік – 0,14%). Україна значно відстає від інших країн за темпами економічного розвитку, саме тому її частка у світовому ВВП є настільки незначною (Додаток Г).

Видно, що останні п'ять років в Україні не спостерігається стабільність щодо зростання обсягу ВВП, а навпаки, його значення з 2013 року по 2015 рік значно зменшилось (від 177,834 млрд. дол. США до 90,524 млрд. дол. США), і, у 2016-2017 роках показник незначними темпами почав зростати, а разом з тим, зросла і частка економіки України у Світовому ВВП. Тобто, можна прогнозувати вихід із рівня критичного значення при подальшому зростанні обсягу ВВП України. Виходячи з цього, зрозуміло, що саме інвестиції можуть стати тим інструментом, який допоможе зростити рівень економічної привабливості економіки нашої країни і збільшити її частку в світовій економіці.

Проаналізовані значення детермінантів інвестиційного забезпечення можна подати у вигляді узагальненої таблиці, що показує їх відповідність, невідповідність або наближеність до загально-визначеної норми (табл. 4).

Таблиця 2.4

Співвідношення фактичних та нормативних значень показників інвестиційного забезпечення*, розробка автора

Показники	Відповідність нормативу за періодом										
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Валове нагромадження основного капіталу, % ВВП	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП, %	+	+	-	±	±	±	-	-	-	-	-
Відношення обсягу інвестицій до вартості основних засобів, %	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	±
Знос основних засобів, %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розмір економіки України у відсотках до Світового ВВП	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * - «+» відповідність фактичних значень детермінантів інвестиційного забезпечення встановленим нормативам

З зазначеної таблиці видно, що лише в 2007-2008 роках зазначені індикатори стану інвестиційного забезпечення відповідали встановленим нормам (окрім зносу основних засобів та розміру економіки України у Світовому ВВП). Також, у 2010-2012 роках відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП було максимально наближеним до норми, а у 2017 році майже виконано норму щодо відношення обсягу інвестицій до вартості основних засобів. Проте, слід відзначити, що ситуація щодо інвестиційного забезпечення фінансової безпеки держави є вкрай незадовільною або ж навіть критичною. Тобто прослідковується недостатність залучення державою інвестиційних ресурсів, обсяги яких протягом останніх років збільшуються, але повільними темпами.

Щоб прослідкувати вплив детермінантів інвестиційного забезпечення на фінансову безпеку держави за допомогою Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України розрахуємо інтегральний показник інвестиційного забезпечення.

Таблиця 2.5

Інтегральний показник інвестиційного забезпечення України за 2013-2017 рр.,
складено та розраховано автором за [13].

Рік	2013	2014	2015	2016	2017
Значення показника, %	36,63	38,06	37,68	38,84	41,14

Взаємозв'язок між детермінантами інвестиційного забезпечення та досліджуваним показником можна представити за допомогою кореляційно-регресійної моделі. Вихідні дані для розрахунків наведено в Додатку Д.

Таблиця 2.6

Дані регресійної статистики

Незалежна змінна	Коефіцієнт	p (або α)
Вільний член	39,68	0,008
X_1	0,75	0,027
X_2	-1,95	0,019
X_3	-47,21	0,013

Для функції Y: $S_{\hat{y}} = 0,066$; R-квадрат(норм.) = 0,9. Таким чином рівняння

регресії матиме вигляд: $\hat{y} = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$.

Тобто рівняння регресії можна представити наступним чином:

$$\hat{y} = 39,68 + 0,75X_1 - 1,95X_2 - 47,21X_3$$

Можна дати наступний аналіз рівняння регресії: $b_1 = 0,75$, це означає, що при інших рівних умовах зростання валового нагромадження основного капіталу на 1% призведе до зростання інтегрального показника на 0,75%; $b_2 = -1,95$, це означає, що при зменшенні відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП на 1%, інтегральний показник зменшиться на 1,95%; $b_3 = -47,21$, це означає, що зменшення розміру економіки України у Світовому ВВП на 1%, призведе до зменшення інтегрального показника на 47,21%. Показник кореляції = 0,99, що максимально наближено до 1 і означає, що взаємозв'язок між показниками дуже тісний. Графічно залежність між показниками представлено в Додатку Д.

Виходячи з того, що $R\text{-квадрат}=0,99$, що складає 99% можна сказати, що 99% варіації пояснюють аналізовану функцію, інший 1% залишається необґрунтованим і пояснюється впливом інших факторів, що не враховувались. Перевіримо рівняння моделі на адекватність, рішення приймемо на основі рівня значущості p (або α). Якщо $p > 0,05$, то результат є незначним, якщо навпаки – рівняння значуще з вірогідністю 95%, при $p < 0,01$ – результат є високо значущим (рівень похибки менше 1%). Бачимо, що значення $p < 0,05$ і наближене до 0,01, тобто модель є адекватною з вірогідністю більше 95%.

Результати проведеного аналізу показали, що найбільший вплив на інтегральний показник мала частка України у Світовому ВВП. Тобто необхідно проаналізувати вплив інвестиційних надходжень на рівень ВВП за допомогою такого ж аналізу. Вихідні дані для розрахунку наведені в Додатку Є.

Таблиця 2.7

Дані регресійної статистики

Незалежна змінна	Коефіцієнт
Вільний член	-561216
X_1	7,82

За тією ж методикою складемо рівняння регресії: $\hat{y} = b_0 + b_1 x_1$.

Тож рівняння матиме вигляд: $\hat{y} = 7,82X_1 - 561216$.

Виходячи з того, що $b_1 = 7,82$, то при зростанні капітальних інвестицій на 1%, ВВП зросте на 7,82%. Показник кореляції = 0,88, що показує високу ступінь тісноти зв'язку між показниками, яку можна прослідкувати на наступному рисунку (рис. 2.2)

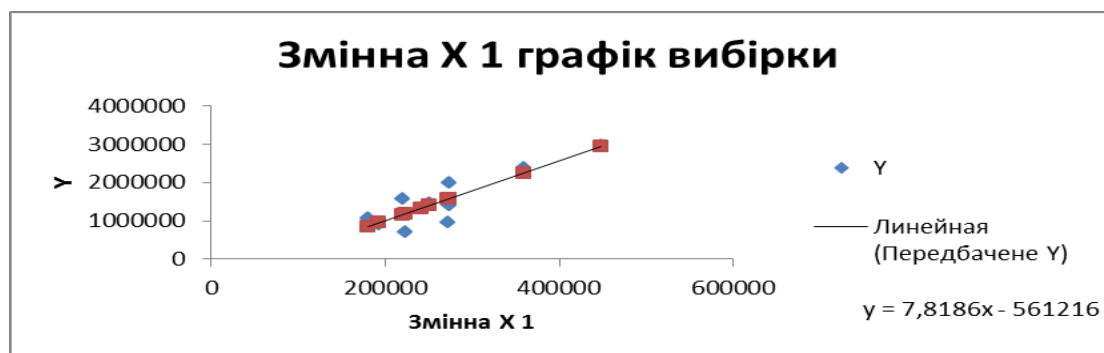

Рис. 2.2. Графік лінійної залежності

R-квадрат=0,78, що складає 78%, тобто, що 78% варіації пояснюють аналізовану функцію, інші 22% залишаються необґрунтованими і пояснюються впливом інших факторів, що не враховувались.

Виходячи з того, що обсяги ВВП мають вагому залежність від обсягів інвестицій, проаналізуємо вплив факторів на рівень капітальних інвестицій за допомогою кореляційно-регресійного аналізу.

Вихідні дані наведено в Додатку Ж.

Таблиця 2.8

Дані регресійної статистики

Незалежна змінна	Коефіцієнт	p (або α)
Вільний член	329274,2	0,130492
X_1	-1345,7	0,526166
X_2	9671,568	0,058201
X_3	-2551,07	0,775593

Рівняння регресії матиме наступний вигляд: $\hat{y} = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$.

Представимо рівняння регресії у наступному вигляді:

$$\hat{y} = 329274,2 - 1345,7X_1 + 9671,568X_2 - 2551,07X_3$$

Можна дати наступний аналіз рівняння регресії: $b_1 = -1345,7$, це означає, що при інших рівних умовах зростання індексу інфляції на 1% призведе до зменшення обсягу капітальних інвестицій на 1345,7 грн.; $b_2 = 9671,568$, це означає, що при збільшенні середнього курсу долара на 1%, обсяг капітальних інвестицій зросте на 9671,568 грн.; $b_3 = -2551,07$, це означає, що збільшення облікової ставки на 1%, призведе до зменшення капітальних інвестицій на 2551,07 грн. Показник кореляції = 0,84, що існує тісний взаємозв'язок між показниками.

R-квадрат=0,71, що складає 71% тобто на 71 % варіації пояснюють аналізовану функцію, інші 29% можна пояснюється впливом інших факторів, що не враховувались. Перевіримо рівняння моделі на адекватність, рішення приймемо на основі рівня значущості p (або α). Бачимо, що значення $p > 0,05$, тобто результат не є значущим (для 95% вірогідності).

Щодо стану інвестиційного забезпечення у 2018 році можна зробити деякі прогнози, виходячи з зазначених даних (табл.5).

Таблиця 2.9

Показники економічного розвитку України у 2018 році, складено та розраховано автором за [11,12]

Показник	Значення	Частка відносно попереднього року, %
Валовий внутрішній продукт за Ікв., млн. грн.,	807 322	27,06
Прямі іноземні інвестиції за Ікв., млн. дол. США,	1121	50,91
Капітальні інвестиції за ІІкв., млн. грн.,	337045,6	75,16

Видно, що значення ВВП за ІІ квартали 2018 року становить 27,06% від річного показника попереднього року або 807322 млн. грн. можна сказати, що показник не відповідає ймовірним прогнозам (не менше 50% за півріччя). Щодо обсягу прямих іноземних інвестицій в економіку України, то їх значення за ІІ квартали 2018 року становить 1121 млн. дол. США або 50,91% від показника 2017 році, що майже виправдовує економічні сподівання. Обсяг капітальних інвестицій за ІІІ квартали 2018 року склав 75,16% від 2017 року або 337045,6 млн. грн.

2.2. Обґрунтування механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни

Дослідження автора показали, що інвестиційне забезпечення фінансової безпеки країни складається з низки послідовних процесів, які в свою чергу поділяються на сукупність різного роду елементів, взаємодія яких відповідає за створення негативних, позитивних чи інших тенденцій в сфері залучення інвестиційних ресурсів. Так, інвестиційну безпеку в Україні не можна характеризувати як ту, що знаходиться на достатньому рівні і створює належні умови для забезпечення фінансової безпеки. Сам процес залучення інвестицій є недосконалим, а також невиправданим з точки зору раціональності використання наявних інвестиційних ресурсів країни. Це є точкою опори для великої кількості науковців, які вбачають чималий потенціал економічних можливостей нашої держави, для реалізації якого необхідною є допомога

економічно-розвинених країн. Своїми численними дослідження даного питання вони намагаються проаналізувати всі можливі чинники та елементи процесу інвестиційного забезпечення задля прийняття оптимальних рішень, усунення негативних тенденцій та створення умов розвитку інвестиційного процесу в Україні. Саме тому, інвестиційне забезпечення, яке, виходячи з вищесказаного, виступає розгалуженням сукупності взаємопов'язаних процесів, слід розглядати саме в розрізі всіх його складових частин, що дасть змогу всебічно охопити та розглянути кожен структурний елемент та взаємодію таких елементів в процесі інвестиційного забезпечення. Наглядно автор демонструє такий процес за допомогою механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни (рис. 2.3)

Запропонований автором механізм інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни складається з декількох основних елементів, призначення у кожного з яких чітко виражене, а від їх взаємодії залежить ефективність всього процесу інвестиційного забезпечення.

Так, насамперед, в процесі залучення інвестицій початковим є найперший елемент механізму – ідентифікація проблем інвестиційного забезпечення, виявлення та своєчасний моніторинг ризиків, що здатні вплинути на процес інвестиційного забезпечення.

Існуючі проблеми інвестиційного забезпечення автор пропонує ранжувати за попередньо запропонованою класифікацією: інвестиційний клімат, інфраструктура бізнесу та інвестиційні ризики.

Так, проблеми інвестиційного забезпечення України наступні:

1) несприятливість інвестиційного клімату України: політична нестабільність; кризовий стан фінансової системи та економіки в цілому; відтік капіталу та робочої сили за кордон; значна корумпованість влади; невідповідність між інвестуванням економіки та реальними потребами ринку; велике податкове навантаження; висока концентрація власних коштів в джерелах інвестиційних ресурсів; відсутність взаємозв'язку між доходами

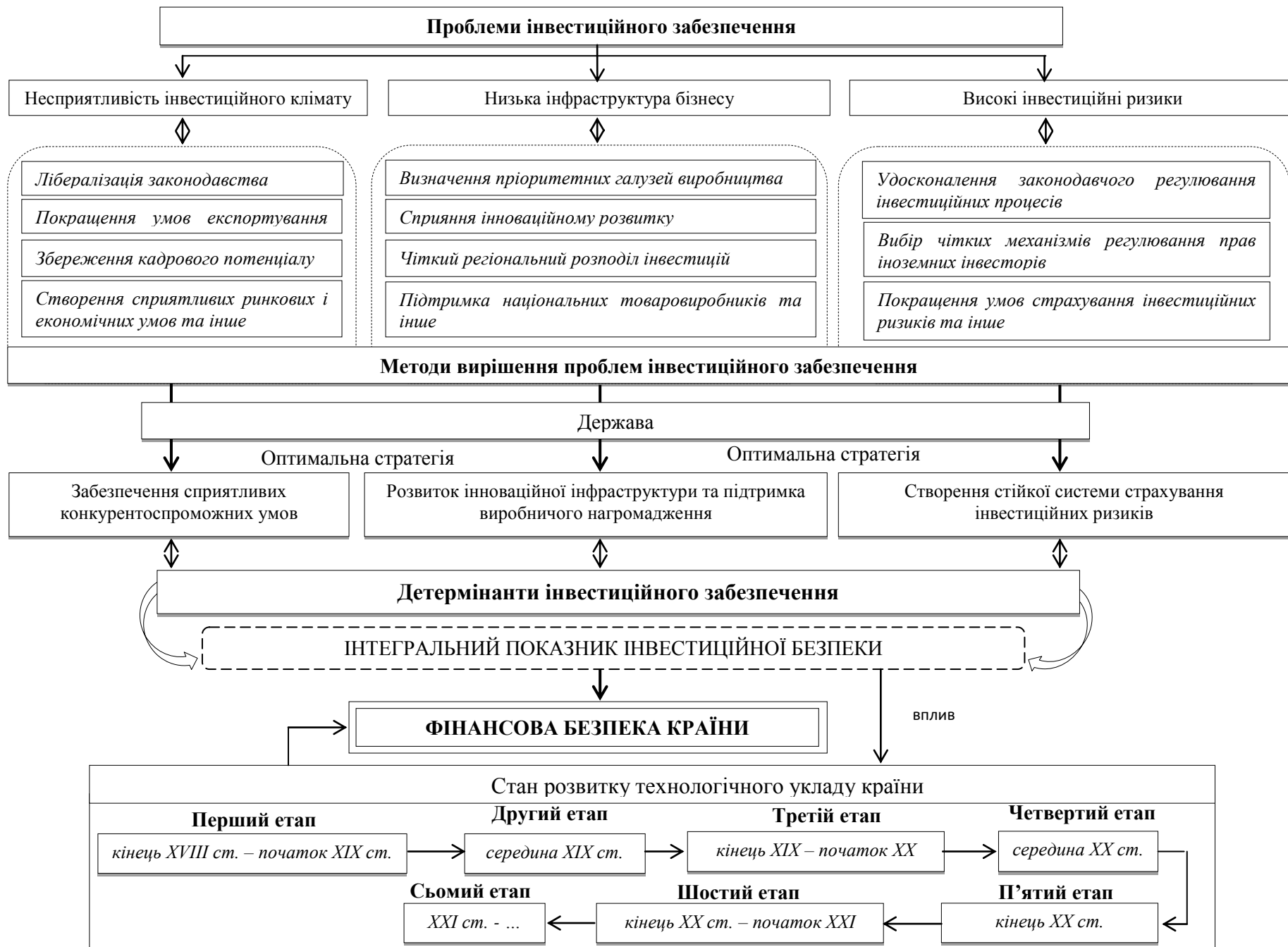

Рис. 2.3. Механізм інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни-власна розробка

регіонів та податковими відрахуваннями; великий тіньовий сектор економіки та інше.

2) низька інфраструктура бізнесу: галузева та регіональна нерівномірність розподілу залучених ресурсів; повільний темп розвитку інноваційних процесів; низька конкурентоспроможність товарів національного виробництва на світових ринках; стрімкий розвиток економік інших країн світу порівняно з Україною; висока залежність національної економіки від іноземних капіталовкладень; моральний та фізичний знос основних засобів; відсутність підтримки товаровиробників з боку держави; дефіцит кваліфікованих фахівців та інше.

3) високі інвестиційні ризики: недосконалість законодавчого регулювання інвестиційної діяльності в Україні; відсутність чітких механізмів регулювання інвестиційних процесів; несприятливий клімат держави для інвесторів; низький розвиток зовнішньоторговельних відносин; високі обмеження щодо експорту товарів та виходу на глобальні ринки; постійні зміни в економічному середовищі та інше.

Автор вважає, що першочерговою задачею держави є усунення дії зазначених проблем на початковому етапі, адже саме вона виступає одним із головних суб'єктів інвестиційного забезпечення та формує оптимальну стратегію інвестиційного забезпечення на основі впровадження дієвих методів вирішення проблем залучення інвестицій з можливістю диверсифікації та мінімізації інвестиційних ризиків.

Щодо усунення питань несприятливості інвестиційного клімату країни, в першу чергу потрібно запустити процес лібералізації законодавства.

До важелів державного впливу на інвестиційний клімат відносять: прийняття законів та нормативних актів; надання фінансової допомоги; встановлення норм та стандартів; антимонопольні заходи; регулювання участі інвестора у приватизації власності; забезпечення захисту інвестицій та інше.

В Україні інвестиційна діяльність регулюється: Конституцією України, Законом України « Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р., Законом

України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 01. 04. 1991 р., Указом Президента України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії», Законом України «Про режим іноземного інвестування» від 19. 02. 1994 р.. Відповідно, необхідною умовою покращення інвестиційного клімату держави є перегляд зазначеного законодавства задля пом'якшення умов інвестиційної діяльності та сприяння її розвитку. Держава має зменшити податкове навантаження та покращити умови експорту товарів та вихід на іноземні ринки. Також необхідно спрямувати зусилля на збереження кадрового потенціалу країни, від якого напряму залежить виробничий, технологічний та інноваційний розвиток. До головних вимог державної діяльності треба також віднести проведення політики заохочення іноземних інвестицій, яка впливає з реалізації вище перелічених методів.

Наступним проблемним питанням є існуюча низька інфраструктура бізнесу, що виходить з повільних темпів розвитку інноваційних процесів. Низькі темпи впровадження новітніх технологій спровоковані тим, що увага не зосереджується на перспективні галузі національної економіки та вкладення інвестицій в них. Україна має невикористаний потенціал і може створювати високотехнологічні товари, якщо почне орієнтуватись на правильність розподілу залучених коштів між галузями та регіонами. Це дасть змогу впроваджувати новітні технології, залучити в процес виробництва весь технологічний потенціал країни і конкурувати за інвестиційні ресурси. А також збільшити обсяг експорту. Національному товаровиробнику потрібна підтримка з боку держави в ході залучення та впровадження новітніх тенденцій інноваційного розвитку й комерціалізації інтелектуального капіталу на вигідних умовах.

В боротьбі за іноземні ресурси слід також пам'ятати про безпеку самого інвестора. Наявність лише пріоритетних галузей для вкладень є недостатньою, необхідно забезпечити інвестору належний захист. Тому, слід знову зосередити увагу на законодавчому регулюванні інвестиційних процесів та створенні механізмів щодо цього. Інвестор має розуміти, що вкладені ним кошти є

надійно захищеними, тому, необхідним є саме покращення умов страхування інвестиційних ризиків.

Аналіз проблем та методів їх вирішення зводиться автором до формування оптимальних стратегій зазначеного механізму, а саме:

1. Забезпечення сприятливих конкурентоспроможних умов.
2. Розвиток інноваційної інфраструктури та підтримка виробничого нагромадження.
3. Створення стійкої системи страхування інвестиційних ризиків.

Розробка даних стратегій інвестиційного забезпечення проведена автором на основі SWOT-аналізу (Додаток 3). В ході аналізу було проаналізовано можливості, загрози, сильні та слабкі сторони інвестиційного забезпечення. В результаті, автором визначено оптимальні стратегії інвестиційного забезпечення шляхом групування даних в матрицю SWOT та співставлення аналізованих характеристик за наступним принципом: поле СіМ (сили-можливості), поле СіЗ (сили-загрози), поле СлМ (слабкості -можливості), поле СлЗ (слабкості-загрози).

Аналізуючи весь процес реалізації оптимальних стратегій механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки держави, слід сказати, що всі блоки проблем є взаємопов'язаними та взаємозалежними, і виникнення одного блоку провокує появу іншого, тому таку ж закономірність можна прослідкувати і в процесі їх вирішення. Так, несприятливий інвестиційний клімат провокує зниження інвестиційної привабливості держави, що в свою чергу впливає на відставання в питанні інфраструктури бізнесу, а також виникнення високих інвестиційних ризиків. Тому, вирішення питань законодавчого регулювання інвестиційної діяльності в Україні, пом'якшення необхідних умов такої діяльності дасть змогу зменшити інвестиційні ризики, залучити іноземні ресурси та наростити інвестиційний потенціал галузей національної економіки, зробити їх більш привабливими та інноваційно-розвиненими.

Рівень реалізації зазначених стратегій можна прослідкувати дослідивши стан попередньо визначених автором детермінантів інвестиційного

забезпечення фінансової безпеки держави, кожен з яких є окремим індикатором стану фінансової безпеки держави як головного елементу механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни. В сукупності ж вони формують інтегральний показник інвестиційного забезпечення країни, значення якого описує рівень фінансової безпеки країни.

На думку автора, стан детермінантів інвестиційного забезпечення держави також впливає на розвиток технологічного укладу країни. Виходячи з того, що інвестиції виступають вкладеннями в різні напрямки, сфери та галузі економіки країни на довготерміновій основі та з метою отримання прибутку від такої діяльності, можна сказати, що саме від інвестиційної діяльності країни, залежить її технологічний уклад.

Технологічний уклад – це комплекс технологічних процесів, цілісне, стале утворення, у межах якого здійснюється замкнений виробничий цикл, що охоплює видобування й отримання первинних ресурсів, усі стадії їх переробки і випуск кінцевої продукції відповідної до типу суспільного споживання, що склався [15].

Оскільки інноваційний розвиток є основою, так званим ядром технологічного укладу країни, то саме інвестиції є підґрунтям для створення принципово нових, а також розвитку і удосконалення уже існуючих технологій. І саме такий позитивний вплив інвестиційного складника може забезпечити техніко-технологічний прогрес економіки країни та її перехід до більш високих укладів.

Вважається, що кожен технологічний уклад складається з наступних фаз життєвого циклу: зародження, монополії, бурхливого зростання, згасання.

Так, можна прослідкувати роль та значення інвестиційного складника на кожній зазначеній стадії та під час переходу від однієї до іншої. Це виражається в тому, що збільшення обсягу залучених інвестицій провокує зростання інноваційної активності, швидке підвищення виробничої ефективності та ділової активності і в кінцевому результаті перехід до нового технологічного укладу. Саме готовність до ризикованих інвестицій заради новітніх інновацій

визначає подальший «характер» нового технологічного укладу. Невід’ємна роль інвестиційного складника прослідковується при змінні етапу технологічного укладу, адже «оновлена» економіка потребує нових техніко-технологічних відкриттів для яких потрібно залучити все більше вкладень та створити основу для подальшого розвитку уже зовсім нового технологічного укладу.

Виходячи з численних праць науковців можна сказати, що саме інвестиційна діяльність країни є інструментом її прогресивності на кожному технологічному укладі. На даному етапі науковцями виділено шість технологічних укладів і саме виявлення ознак наступного, сьомого, є актуальним питанням сьогодення. Виявлення домінуючого укладу дає змогу зрозуміти економічний стан країни та темпи його розвитку. Чим вищий уклад тим швидші темпи зростання. Для України питання інвестиційного складника як індикатора стану її технологічного укладу є дуже важливим. Це виходить з того, що для економіки нашої держави характерною є наявність елементів декількох технологічних укладів (наприклад: добувна, металургійна промисловість від третього; хімічна та нафтохімічна промисловість від четвертого; деякі ознаки п’ятого в танкобудуванні, атомній енергетиці та інше). Проте, національна економіка характеризується також складовими, що відповідають першому та другому укладу.

Для національної економіки на сьогоднішній день характерним є те, що розвиток п’ятого економічного укладу знаходиться на початковій стадії зародження. Основним недоліком економіки нашої країни є те, що вся увага зосереджена на середніх та низьких технологіях, які не мають важливих для її подальшого розвитку перспектив на конкуруючих ринках. Україна є споживачем високотехнологічної продукції більш розвинених країн, проте, вона не намагається створити самостійно таку конкурентоспроможну продукцію.

Інноваційна допомога може послугувати саме тим складником, який допоможе стрімкими темпами перейти до вищих технологічних укладів.

Виходячи з світового досвіду Україні слід визначити найбільш пріоритетні галузі, розвиваючи які, вона зможе конкурувати та впроваджувати новітні технології. Важливим має стати питання зрощення експорту і зосередження уваги на спосіб виробництва, в якому мають бути задіяні новітні інновації.

Україна повинна співпрацювати з іншими країнами, при цьому залучаючи іноземні ресурси та впроваджуючи інновації та використовуючи на повну міру власний інноваційний потенціал, це дасть змогу прогресувати та перейти до наступного технологічного укладу.

В ході дослідження та аналізу зарубіжного досвіду інвестиційного забезпечення автором було виявлено, що державно-приватні партнерства (ДПП) можуть слугувати ефективним механізмом покращення інвестиційного забезпечення. Така закономірність виходить із інвестиційної політики економічно-розвинених країн світу, для яких державно-приватне партнерство є одним з інструментів інвестиційного забезпечення. Особливості ДПП (рівноправне співробітництво, наявність законодавчо-регульованих гарантій, рівномірний процес розподілу інвестиційних ресурсів, розвиток пріоритетних напрямків та інше) у сукупності являють ефективним механізмом залучення інвестиційних ресурсів (що доведено зарубіжною практикою). Тобто, автор вважає, що мережу систем ДПП необхідно розглядати як ефективний механізм інвестиційного забезпечення.

ВИСНОВКИ

Проведене наукове дослідження дозволило вирішити актуальні завдання щодо покращення детермінант інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України на основі моделювання механізму інвестиційного забезпечення.

Автором встановлено, що інвестиційне забезпечення фінансової безпеки країни має вплив на стан технологічного укладу країни. Виявлено, що стан детермінантів інвестиційного забезпечення фінансової безпеки України є незадовільним, деякі із аналізованих показників знаходяться на рівні критичних. Проведена кореляційно-регресійна статистика підтвердила наявність тісного взаємозв'язку між детермінантами інвестиційного забезпечення та інтегральним показником. Визначено, що при зменшенні відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП на 1%, інтегральний показник зменшиться на 1,95%, а зменшення розміру економіки України у Світовому ВВП на 1%, призведе до зменшення інтегрального показника на 47,21%. Доведено, що зростання капітальних інвестицій на 1%, ВВП зросте на 7,82%. Встановлено, що на обсяг капітальних інвестицій впливають такі показники як облікова ставка, рівень інфляції та курс долара.

На основі SWOT-аналізу визначено оптимальні стратегії інвестиційного забезпечення, виходячи з яких виділено наступні можливі напрямки підвищення рівня інвестиційного забезпечення: покращення інвестиційного клімату (удосконалення законодавчого регулювання інвестиційної діяльності, створення ефективної моделі інвестиційної політики, підтримка національних товаровиробників), розвиток інфраструктури (використання природо-ресурсного потенціалу країни, розвиток системи державно-приватного партнерства, інноваційне забезпечення вітчизняного виробництва), зменшення інвестиційних ризиків (модернізація системи страхування інвестиційних ризиків, використання чітких механізмів регулювання прав інвесторів та інше).

Список використаної літератури

1. Барановський О. І., Мороз М. О. Інвестиційна складова фінансової безпеки [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/viewFile/109926/105386>
2. Юр'єва І. А. Механізм інвестиційного забезпечення економічної безпеки підприємства / І. А. Юр'єва. –Х.: НТУ «ХП». - 2013. № 67 (1040) – С. 186-189
3. Закревська Л. М., Заїнчковський А. О. Інвестиційна безпека як складова економічної безпеки / Л. М. Закревська, А. О. Заїнчковський // Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки». — Черкаси : ЧНУ. — 2016. — № 2. — С. 28-34
4. Макух А., Руснак Л. Інвестиційна безпека України в системі світової економічної безпеки [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://intkonf.org/makuh-a-rusnak-l-investitsiy-na-bezpeka-ukrayini-v-sistemi-svitovoyi-ekonomichnoyi-bezpeki>
5. Приходько В. П. Інвестиційна безпека як важливий чинник подолання фінансово-економічної кризи / В. П.Приходько // Інвестиції: практика та досвід. - 2013. - № 16
6. Феєр О. В. Інвестиційне забезпечення діяльності вітчизняних підприємств / О. В. Феєр // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка. - 2016. - Вип. 2. - С. 112-117
7. Кириленко В. І. Інвестиційна складова економічної безпеки / В. І. Кириленко. – К.: КНЕУ.–2005.–232с
8. Никифоров А. Є., Гавловська В. І. Інвестиційна безпека та безпека інвестиційної діяльності: комплементарність та критерії розмежування [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/20797/1/45-49.pdf>
9. Орлов, Л. С. Держава і інвестиційна безпека/ Л. С. Орлов// Актуальні проблеми економіки і права. – 2010. – № 3. – С. 5–8

10. Шифр «кредо успіху»: Моделювання механізму інвестиційного забезпечення фінансової безпеки країни / Шифр «кредо успіху» // Бізнес Інформ. – 2018. – №12.

11. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

12. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>

13. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1277 від 29 жовтня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=ukUA&tag=MetodichniRekomendatsii>

14. Динаміка ВВП світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://seosait.com/dinamika-vvp-mira-1970-2016>

15. Інноваційно-інвестиційні засади стійкого розвитку базових галузей національного господарства : колективна монографія / за заг. ред. В. П. Ільчука. – Чернігів : Чернігів. нац. технол. ун-т, 2016. – 396 с.

ДОДАТКИ

Аналіз дефініції «інвестиційне забезпечення» та «інвестиційна безпека»,
складено автором за [1-9].

Автор та визначення	Ключова змістовна складова
<i>1. О.І. Барановський, М. О. Мороз [1]</i>	
<p>Під інвестиційною безпекою держави слід розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – досягнення синхронізації інтересів суб'єктів інвестиційних відносин для забезпечення в країні розширеного відтворення; реструктуризації та формування інноваційної моделі розвитку національної економіки, оптимального розподілу інвестицій по регіонах і галузях господарського комплексу, надійності і ефективності інвестицій; – уникнення асиметрії (між інвестиційними попитом і пропозицією, обсягами інвестицій і зростанням ВВП, внутрішніми і іноземними інвестиціями, обсягами і структурою інвестицій в регіонально-галузевому розрізі) інвестиційних процесів і збитків за прийняття необґрунтованих інвестиційних рішень; – рівень задоволення інвестиційного попиту вітчизняних суб'єктів господарювання, домогосподарств, галузей господарського комплексу, секторів економіки, регіонів і держави в фінансових і матеріальних ресурсах та об'єктах інтелектуальної власності, достатній для повноцінного забезпечення їх життєдіяльності і поступального розвитку; – інвестиційну привабливість об'єктів інвестування, зумовлену перспективністю розвитку, прийнятними для інвесторів обсягами та перспективами збуту продукції, надання послуг і виконання робіт, ефективністю використання такими об'єктами активів, їх ліквідністю, платоспроможністю та фінансовою стійкістю; – наявність інвестиційних доктрини, стратегії і політики, спрямованих на формування і ефективне використання інвестиційного потенціалу учасників інвестиційних процесів, створення інвестиційних резервів національної економіки, протидію непродуктивному впливу капіталу за межі країни, впровадження цивілізованого режиму дивестицій (вилучення інвестицій), забезпечення сприятливого інвестиційного клімату, запобігання викликам і загрозам в інвестиційній сфері і зниження ризиків реалізації інвестиційних проектів. 	забезпечення розширеного відтворення розвитку національної економіки на основі інноваційної моделі її розвитку
<i>2. І.А. Юр'єва [2]</i>	
<p>Інвестиційне забезпечення економічної безпеки слід визначати як економічну діяльність, спрямовану на формування і рух інвестиційних ресурсів відповідно до критеріїв безпечного функціонування і розвитку національної економіки.</p>	рух інвестиційних ресурсів

Продовження додатка А

<p>3. Л.М. Закревська, А.О.Заїнчковський [3]</p> <p>Інвестиційна безпека є сукупністю нормативно-правових, соціальних і екологічних умов, що визначають тип і динаміку відтворювального процесу і забезпечують надійність відшкодування та ефективність використання вкладеного капіталу. Головним критерієм достатності інвестиційної безпеки є конкурентоспроможність економіки. Виходячи з того, що критерієм економічної безпеки є підтримання в адекватному стані умов життєдіяльності, то матеріальною основою цього виступає певний рівень інвестування та інвестиційної безпеки</p>	<p>сукупність умов щодо характеристики відтворювального процесу</p>
<p>4. А.Макух, Л.Руснак [4]</p> <p>Інвестиційна безпека визначається чіткою інвестиційною політикою, розрахованою на тривалу перспективу. інвестиційна безпека - це і стан, і процес. З одного боку, вона характеризує досягнутий рівень використання інвестиційних ресурсів в економіці, а з іншого - визначає процес та напрями ефективного їх використання.</p>	<p>рівень використання інвестиційних ресурсів та напрями їх використання</p>
<p>5. В. П. Приходько [5]</p> <p>Під інвестиційною безпекою слід розуміти такий рівень інвестування економіки, який забезпечував би її розширене відтворення, раціональну реструктуризацію та технологічне переозброєння.</p>	<p>рівень інвестування</p>
<p>6. О. В. Феєр [6]</p> <p>Інвестиційне забезпечення підприємства розглядаємо як процес акумулювання необхідного обсягу інвестиційних ресурсів шляхом реалізації відповідної інвестиційної політики</p>	<p>процес акумулювання інвестиційних ресурсів</p>
<p>7. В. І. Кириленко [7]</p> <p>Процес забезпечення стану інвестиційної сфери як системи економічних відносин з приводу руху інвестицій, за якого економіка здатна досягти і підтримувати рівень інвестиційних ресурсів для забезпечення сталого розвитку, зростання конкурентоспроможності національної економіки і добробуту населення; спроможність підтримувати виробничі нагромадження і капітальні вкладення на рівні, що гарантують необхідні темпи розширеного відтворення, реструктуризацію і технологічне переозброєння економіки; процес, спрямований на досягнення такого стану, за якого економіці країни, регіону, галузі властиві такі характеристики, як стійке економічне зростання, соціально-економічна стабільність та нейтралізація внутрішніх і зовнішніх (глобалізаційних) загроз</p>	<p>процес забезпечення, за якого досягається і підтримується сталий розвиток економіки</p>
<p>8. А. Є. Никифоров, В. І. Гавловська [8]</p> <p>Інвестиційна безпека, на наш погляд, є функцією впливу значного спектру чинників, у тому числі: політичних, економічних, науково-технічних, інноваційних.</p>	<p>функція впливу значного спектру чинників</p>
<p>9. Л.С. Орлов [9]</p> <p>Здатність національної економічної системи ефективно самостійно відтворювати інвестиційний процес, маючи на увазі, головним чином, підтримання конкурентоспроможності країни в світовому співтоваристві</p>	<p>здатність економіки самостійно відтворювати інвестиційний процес та підтримувати рівень конкурентоспроможності</p>

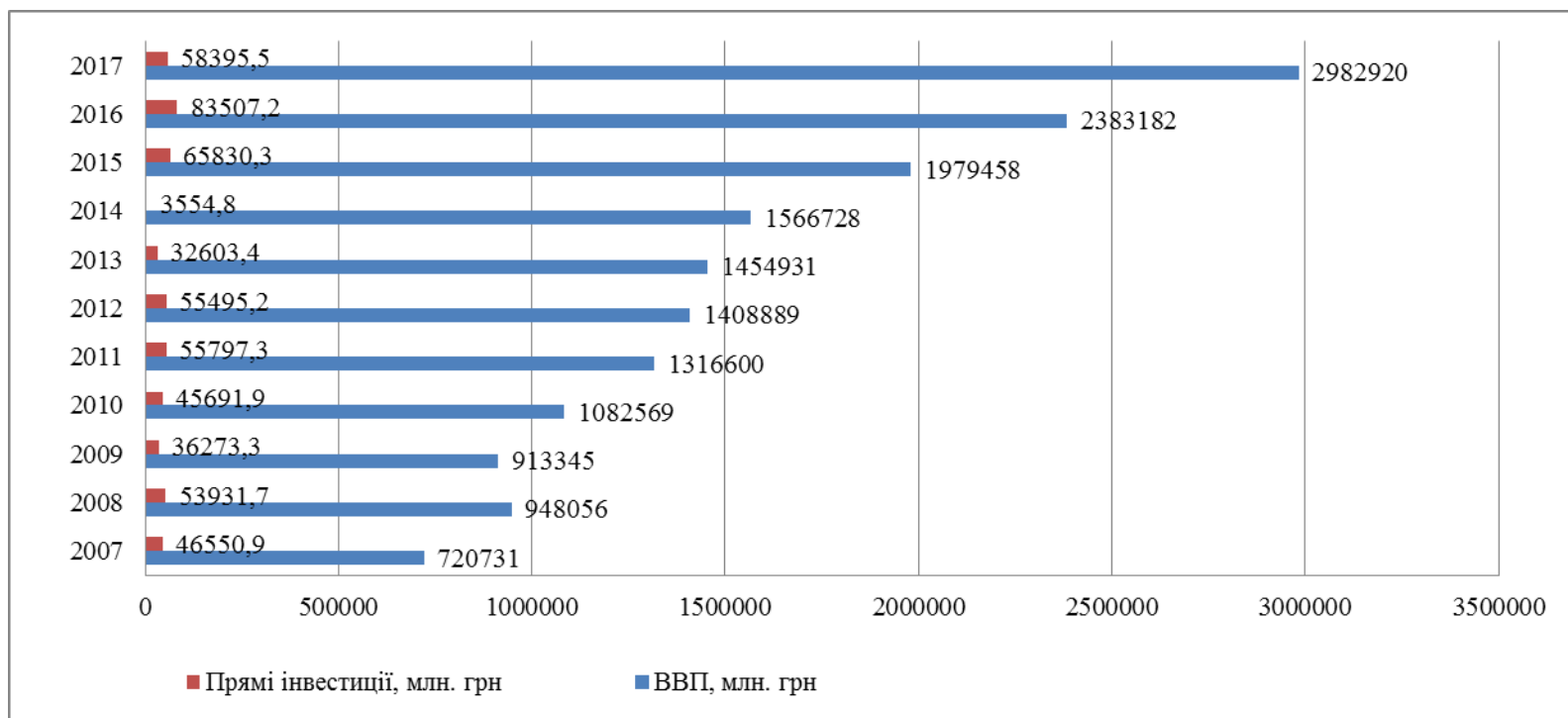

Рис.1. Динаміка основних значень показника чистого приросту прямих іноземних інвестицій, побудовано автором за [11-12]

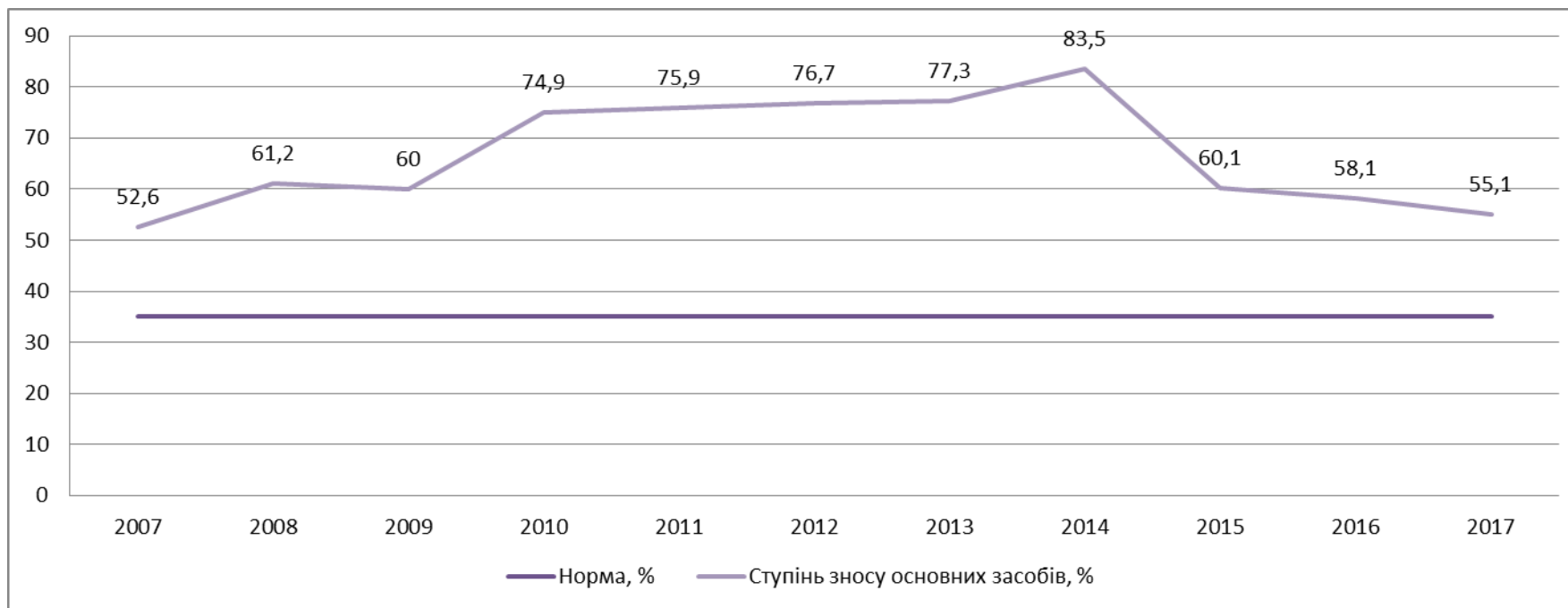

Рис.2. Динаміка показника зносу основних засобів за 2007-2017рр., побудовано автором за [11]

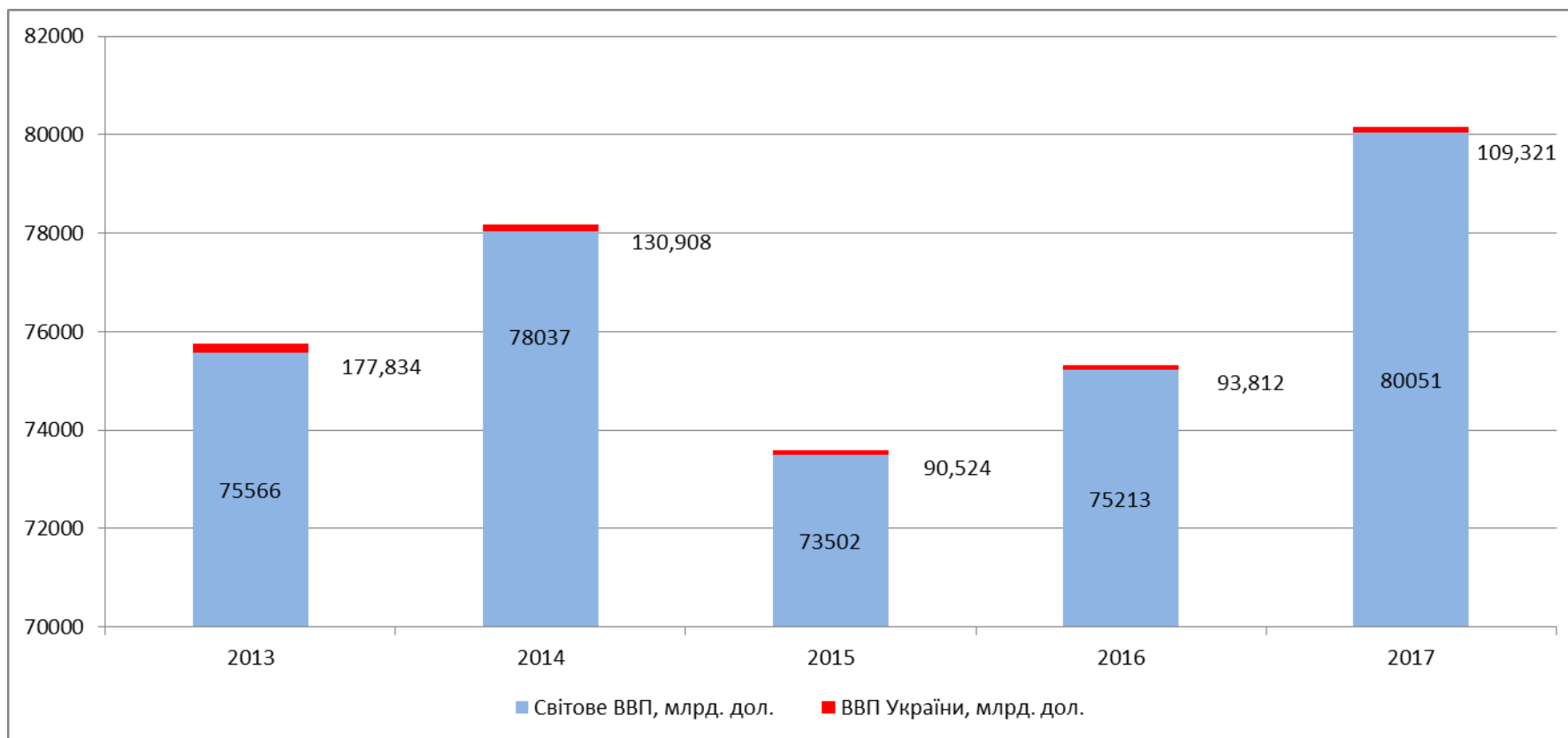

Рис.3. Частка України у Світовому ВВП за роками, побудовано автором за [12,14]

Додаток Д

Вихідні дані для кореляційно-регресійного аналізу, розраховано автором за[11-14]

Рік	Інтегральний показник	Валове нагромадження основного капіталу, % ВВП	відношення чистого приросту прямих іноземних інвестицій до ВВП, %	Розмір економіки України у відсотках до Світового ВВП
2013	36,63	16,9	2,24	0,24
2014	38,06	14,3	2,23	0,17
2015	37,68	13,6	3,33	0,12
2016	38,84	15,5	3,5	0,12
2017	41,14	16	2	0,14

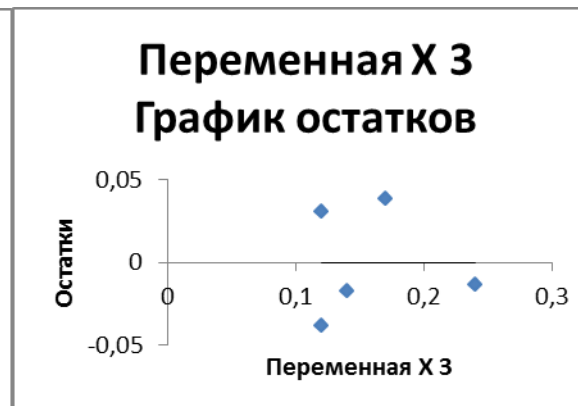
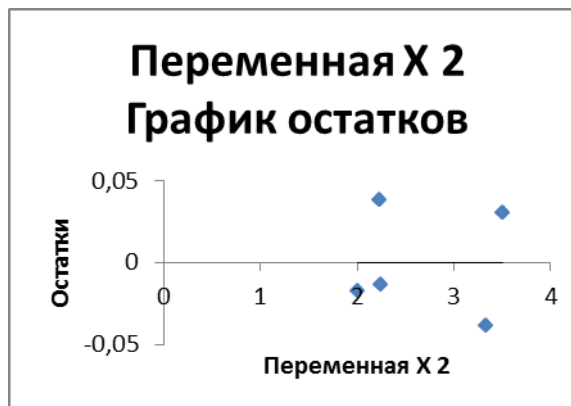
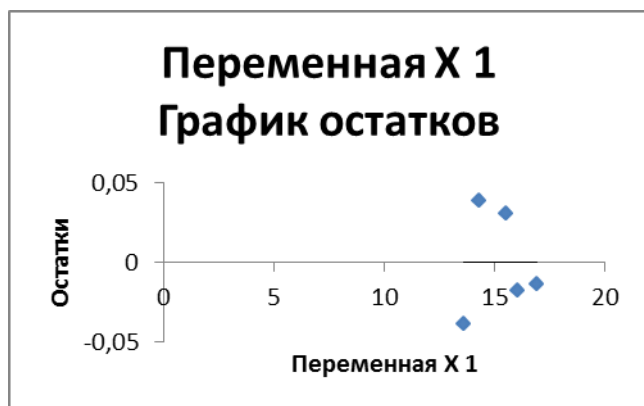

Рис.4,5,6. Графічний опис залежності показників

Вихідні дані для кореляційно-регресійного аналізу, складено автором за [11,12]

Рік	ВВП, млн. грн.	Капітальні інвестиції, млн. грн
2007	720731	222679
2008	948056	272074
2009	913345	192878
2010	1082569	180575,5
2011	1316600	241286
2012	1408889	273256
2013	1454931	249873,4
2014	1566728	219419,9
2015	1979458	273116,4
2016	2383182	359216,1
2017	2982920	448461,5

Вихідні дані для кореляційно-регресійного аналізу, складено автором за [11,12]

Рік	Капітальні інвестиції, млн. грн.	Індекс інфляції, %	Середній курс долара, грн.	Облікова ставка, %
2007	222679	116,6	5,05	8,25
2008	272074	122,3	5,446	10
2009	192878	112,3	7,794	6,5
2010	180575,5	109,1	7,934	9,4
2011	241286	104,6	7,954	7,75
2012	273256	99,8	7,991	7,75
2013	249873,4	100,5	7,993	7,25
2014	219419,9	124,9	11,889	9,5
2015	273116,4	143,3	21,856	22,4
2016	359216,1	112,4	25,553	18,2
2017	448461,5	113,7	26,616	14,65

Матриця SWOT- аналізу інвестиційного забезпечення, авторська розробка

	Можливості	Загрози
	<p>Покращення і розвиток законодавчого регулювання інвестиційної діяльності</p> <p>Формування ефективної інвестиційної політики</p> <p>Підвищення рівня інвестиційної привабливості країни</p> <p>Формування сприятливого інвестиційного клімату</p> <p>Розвиток пріоритетних напрямків економіки</p> <p>Підвищення рівня страхування інвестиційних ризиків</p> <p>Переоснащення вітчизняного виробництва</p> <p>Розвиток систем державно-приватного партнерства</p> <p>Покращення умов підприємницької діяльності</p> <p>Підвищення виробничого потенціалу</p> <p>Розвиток міжнародних стосунків</p> <p>Забезпечення робочих місць</p> <p>Підвищення рівня життя населення</p>	<p>Зростання рівня інфляції</p> <p>Збільшення обсягів зовнішньої та внутрішньої заборгованості</p> <p>Знос основних засобів</p> <p>Погіршення умов виходу на міжнародний ринок</p> <p>Зменшення рівня інвестиційної привабливості</p> <p>Погіршення воєнно-політичної та економічної ситуації</p> <p>Застарілість вітчизняного виробництва</p> <p>Зростання рівня коруптованості</p> <p>Зростання цін на реалізацію товарів вітчизняного товаровиробника за кордон</p>
Сильні сторони	<i>СiM</i>	<i>СiЗ</i>
<p>Географічне розташування</p> <p>Природно-ресурсний потенціал та кліматичні умови</p> <p>Трудоресурсний потенціал</p> <p>Широка мережа напрямків інвестиційної діяльності</p> <p>Наявність інвестиційно-привабливих проектів, ідей</p>	<p>Стратегія розвитку пріоритетних напрямків економіки шляхом використання природо-ресурсного потенціалу країни (корисних копалин, родючих ґрунтів тощо) та кліматичних умов</p> <p>Стратегія взаємозалежності процесів розвитку державно-приватних партнерств (як ефективних методів інвестиційного забезпечення) та процесів реалізації інвестиційно-привабливих проектів та ідей</p> <p>Стратегія підвищення рівня життя населення та забезпечення робочих місць шляхом залучення висококваліфікованих кадрів та трудоресурсного потенціалу в процес підвищення виробничого потенціалу та переоснащення вітчизняного виробництва</p> <p>Стратегія розвитку міжнародних стосунків шляхом залучення іноземних інвесторів в систему ДПП на основі особливостей географічного розташування країни</p> <p>Стратегія розвитку інноваційної інфраструктури та підтримки виробничого нагромадження</p>	<p>Стратегія пошуку всіх можливих шляхів реалізації товарів на міжнародному ринку виходячи із особливостей розташування країни</p> <p>Стратегія реалізації інвестиційно-привабливих проектів та ідей, пошуку нових напрямів діяльності задля оновлення національного виробництва та підвищення рівня інвестиційної привабливості країни</p> <p>Стратегія використання можливостей ресурсного потенціалу країни в процесі виробництва задля збільшення обсягів ВВП та зменшення рівня заборгованості країни</p>
Слабкі сторони	<i>СлМ</i>	<i>СлЗ</i>
<p>Низький рівень інвестиційної привабливості</p>	<p>Стратегія підвищення рівня життя населення задля припинення процесу виїзду кадрів за кордон та підвищення рівня купівельної спроможності населення</p>	<p>Стратегія забезпеченості інвестиційними ресурсами задля покращення показників</p>

<p>Політично-економічна нестабільність</p> <p>Низький рівень техніко-технологічного розвитку</p> <p>Відсутність чіткої моделі інвестиційного забезпечення</p> <p>Низький рівень життя населення</p> <p>Коливання валютного курсу</p> <p>Високі інвестиційні ризики</p> <p>Несприятливий інвестиційний клімат</p> <p>Високий рівень корумпованості</p> <p>Нерівномірність розподілу інвестиційних ресурсів</p> <p>Виїзд висококваліфікованих кадрів за кордон</p> <p>Низький рівень купівельної спроможності населення</p>	<p>Стратегія розвитку законодавчого регулювання інвестиційної діяльності задля створення ефективної моделі інвестиційного забезпечення та зменшення інвестиційних ризиків</p> <p>Стратегія інноваційного забезпечення вітчизняного виробництва з метою підвищення рівня техніко-технологічного розвитку</p> <p>Створення стійкої системи страхування інвестиційних ризиків</p> <p>Стратегія забезпечення сприятливих конкурентоспроможних умов</p> <p>Стратегія залучення та стимулювання розвитку проектів ДПП в процес створення моделі інвестиційного забезпечення</p> <p>Стратегія рівномірності розподілу інвестиційних ресурсів шляхом розподілу їх між пріоритетними напрямками економіки</p>	<p>політично-економічної діяльності</p> <p>Стратегія переоснащення національного виробництва задля зрощення техніко-технологічного рівня країни та оновлення вітчизняного виробництва</p> <p>Стратегія удосконалення правового регулювання інвестиційних процесів задля уникнення інвестиційних ризиків, покращення інвестиційного клімату та підвищення рівня інвестиційного забезпечення</p>
---	--	--

